

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019

Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Νλ1(ε)

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 24 Απριλίου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Αφορμή για το παρόν άρθρο στάθηκε ένα πρόσφατο οικογενειακό τραπέζι, όπου-κλασικά- κάποιος μεγαλύτερος συγκρούστηκε με κάποιον μικρότερο για θέματα που αφορούσαν τόσο την ιστορία τού τότε, όσο και την τεχνολογία τού τώρα.

Σε κάθε οικογενειακό τραπέζι λοιπόν μπορούμε αν όχι όλοι, τουλάχιστον οι περισσότεροι να καταλάβουμε εμπράκτως τι θα πει χάσμα γενεών, χωρίς λεξιλογικούς όρους και αυστηρές λέξεις.

Βρισκόμαστε στον 21^ο αιώνα. Τα πράγματα είναι πλέον διαφορετικά από ό, τι ήταν κάποτε. Οι μεγαλύτεροι είναι πλέον πιο **ανεκτικοί** με τις μικρότερες ηλικίες, προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και στα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα. Έτσι, εκείνη η **απόσταση** ανάμεσα στις ηλικίες που ονομάζεται χάσμα γενεών φαντάζει όλο και πιο μικρή.

Δε παύει όμως να υπάρχει. Και όταν υπάρχει αποτελεί πρόβλημα της κοινωνίας που απαιτεί αντιμετώπιση και επίλυση.

Οι νεότεροι, έχοντας γεννηθεί και αναπτυχθεί σε μια εποχή που διαφέρει έντονα από εκείνη των γονέων ή των παππούδων τους, καθώς έρχονται σε επικοινωνία μαζί τους και φτάνουν σε αντίπαλες απόψεις, διακρίνουν σε μεγάλο βαθμό τη διαφορά αυτή. Επομένως, τους δημιουργείται το αίσθημα ότι ζουν σε ένα άφιλο περιβάλλον, όπου δεν υπάρχει κατανόηση και σεβασμός των προβλημάτων και των απόψεών τους. Βλέπουν την κοινωνία που τους **παρέδωσαν** οι μεγαλύτεροι γεμάτη υποκρισία και αναξιοκρατία. Μια κοινωνία που δεν τους παρέχει τρόπους να **εξωτερικεύσουν** το «εγώ» τους, τις διαφορετικές τους εφηβικές ανησυχίες.

Οι μεγαλύτεροι με τη σειρά τους, οι πιο «ώριμοι» (όπως θέλουν οι περισσότεροι να χαρακτηρίζουν τον εαυτό τους), αντιμετωπίζουν τους νεότερους ως πλάσματα αδιάφορα για τα κοινά, χωρίς σεβασμό απέναντι στα δικά τους ιδανικά και τις δικές τους αξίες. Ως πλάσματα που εγκαταλείπουν τη θρησκεία και τις αξίες που αυτή πρεσβεύει.

Οι αντίπαλες αυτές απόψεις οδηγούν όπως είναι φυσικό σε κενό επικοινωνίας, σε αμοιβαία **αντιπαλότητα** και καχυποψία και σε μια διαρκή **μάχη** απόψεων και ιδανικών.

Ουσιαστικά, ο λόγος αυτής της συνεχούς καχυποψίας και αντιπαλότητας συνδέεται με τη μεγάλη **διαφορά** της ηλικίας. Όταν η εποχή αλλάζει και εξελίσσεται, είναι φυσικό και οι νεότερες γενιές που αναπτύσσονται να αποκτούν διαφορετικά ιδανικά και προτεραιότητες που συμβαδίζουν με τις ανάγκες της εποχής, αλλά και της κοινωνίας.

Εκείνο που πρέπει να κατανοήσουν και να συνειδητοποιήσουν και οι μεν, αλλά και οι δε, είναι η διαφορετικότητα. Γιατί, κάθε γενιά διαθέτει τα δικά της χαρακτηριστικά, τις δικές της **βλέψεις** για το μέλλον, το δικό της όραμα. Υπάρχει ανάγκη προσέγγισης των γενεών και αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω αμοιβαίας κατανόησης και συμβιβασμών. Η ρίψη ευθυνών από τον έναν στον άλλον και η επικράτηση εγωιστικών τάσεων δεν αποφέρουν τίποτε, παρά μόνο επιδείνωση της κατάστασης. Ο **διάλογος** και η υποχωρητική στάση αποτελούν σχεδόν πάντα το μέσο για τη γεφύρωση οποιασδήποτε ασυμφωνίας, οποιασδήποτε διαφοράς.

Τόσο όμως οι μεγαλύτεροι, όσο και οι μικρότεροι είναι αναγκαίο να παρέχουν, με όποιο μέσο διαθέτουν και με όποιον τρόπο μπορούν, βοήθεια ο ένας στον άλλον. Οι μεγαλύτεροι να τους μεταβιβάσουν μια υγιή παιδεία και οι νεότεροι να τους εξοικειώνουν με ό, τι νέο καταπιάνονται.

Κάθε χάσμα στην κοινωνία αποτελεί πρόβλημα και η κοινωνία μπορεί να λειτουργήσει **ομαλά**, μόνο, ενωμένη. Είναι επιτακτική, λοιπόν, η ανάγκη γεφύρωσης του όποιου χάσματος και όλοι πρέπει να συνεισφέρουμε.

Την επόμενη φορά που θα συγκρουστούν οι απόψεις σου με εκείνες κάποιου διαφορετικής ηλικίας, πριν τον κατηγορήσεις και του επιρρίψεις τις ανάλογες «ευθύνες» επανάφερε στη μνήμη σου τις λέξεις: διαφορετικότητα, σεβασμός, κατανόηση.

Μαρία Μακράκη, Frapress.gr Youth Cultural Community, 06-01-2017.

Παρατηρήσεις

A.1. Λαμβάνοντας υπόψη την ακόλουθη φράση: «**Εκείνο που πρέπει να κατανοήσουν και να συνειδητοποιήσουν και οι μεν, αλλά και οι δε, είναι η διαφορετικότητα**», να αποδώσετε το νόημά της σε μια παράγραφο 50-60 λέξεων, αξιοποιώντας τις λέξεις που σας δίνονται παρακάτω (σε οποιοδήποτε τύπο, αριθμό, πτώση): **γεφύρωση, συζήτηση, κατανόηση, επικοινωνία, διάλογος.**

Μονάδες 15

A.2. Σε καθεμία από τις προτάσεις που ακολουθούν, να δώσετε το χαρακτηρισμό «ΣΩΣΤΟ» ή «ΛΑΘΟΣ» ανάλογα με το αν αποδίδουν το νόημα του κειμένου σωστά ή όχι. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένη αναφορά σε αντίστοιχες προτάσεις του κειμένου.

- α.** Το χάσμα γενεών σήμερα είναι το ίδιο ακριβώς με αυτό των προηγούμενων χρόνων.
- β.** Οι ενήλικες ανταποκρίνονται θετικά στα τεχνολογικά δεδομένα.
- γ.** Οι νέοι αισθάνονται την έλλειψη κατανόησης από τους μεγαλύτερους.
- δ.** Οι νέοι θεωρούν ότι υπάρχει αναξιοκρατία.
- ε.** Οι μεγαλύτεροι θεωρούν ότι οι νέοι δεν έχουν ιδανικά και ηθικές αξίες.

Μονάδες 10

B1.α. Να προσδιορίσετε τη δομή της 9ης παραγράφου.

Μονάδες 4

β. Να επιλέξετε τον τρόπο ανάπτυξης της 9ης παραγράφου «Εκείνο που πρέπει... διαφοράς» και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

- α.** αναλογία
- β.** αιτιολόγηση
- γ.** παραδείγματα

Μονάδες 6

B.2. Αφού λάβετε υπόψη τη σημασία που έχουν οι παρακάτω φράσεις στο κείμενο, να σημειώσετε στο τετράδιό σας σε ποιες από αυτές η γλώσσα λειτουργεί **δηλωτικά** και σε ποιες **συνυποδηλωτικά**.

- α.** Διαφορά ηλικίας.
- β.** Χάσμα γενεών.
- γ.** Κενό επικοινωνίας.
- δ.** Βλέψεις για το μέλλον.
- ε.** Υγιής παιδεία.

Μονάδες 5

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(ε)

- B.3.** Να αντιστοιχίσετε καθεμία λέξη της Στήλης Α με το συνώνυμό της στη Στήλη Β και να σχηματίσετε μία πρόταση με καθεμία από τις λέξεις της στήλης Α. (Μπορείτε να μεταβάλετε την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο αντίστοιχα.)

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. βλέψεις	α. εναντίωση
2. απόσταση	β. υποχωρητικοί
3. αντιπαλότητα	γ. εκφράσουν
4. εξωτερικεύσουν	δ. προσδοκίες
5. ανεκτικοί	ε. χάσμα

Μονάδες 5

- B.4.** Να γράψετε 2 ομόρριζα (απλά ή σύνθετα) των λέξεων: διαφορά, μάχη, διάλογο, ομαλά, παρέδωσαν.

Μονάδες 5

- Γ.** Στο πνευματικό κέντρο του Δήμου σας πραγματοποιείται εκδήλωση με θέμα «Η διάσταση ανάμεσα στους νεότερους και τους παλαιότερους. Έχετε κληθεί ως εκπρόσωπος του σχολείου σας να απευθύνετε σύντομη ομιλία (200 λέξεις) για τα αίτια της έλλειψης επικοινωνίας μεταξύ των δύο γενεών.

Μονάδες 50